

UCHWAŁA NR LV/425/2022
RADY MIEJSKIEJ TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO

z dnia 24 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159,1006, 1981, 2270, 2328) Rada Miejska w Tomaszowie Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

§ 3. Sprawozdanie z wykonania uchwały Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego przedłoży Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego do 31 marca każdego roku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta oraz na stronie internetowej <http://bip.tomaszow.miasta.pl>.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Tomaszowa
Mazowieckiego

Krzysztof Kuchta

Załącznik do uchwały Nr LV/425/2022
Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego
z dnia 24 lutego 2022 r.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Tomaszów Mazowiecki

Luty 2022r.

*„ Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz.
Jeśli nie może – pomóż ”.*

Janusz Korczak

Spis treści

1. Wstęp.....	str. 3
2. Podstawa Prawna.....	str.4
3. Charakterystyka społeczno – demograficzna. miasta Tomaszowa Mazowieckiego.....	str. 5
3.1.Demografia.....	str. 5
3.2.Bezrobocie.....	str. 6
3.3.Pomoc społeczna.....	str. 7
3.4.Świadczenia rodzinne.....	str. 10
3.5.Karta Dużej Rodziny.....	str. 11
3.6.Edukacja i oświata	str. 12
3.7.Sytuacja mieszkaniowa.....	str. 15
4. Adresaci programu.....	str.16
5. Zasoby instytucjonalne.....	str. 17
6. Analiza SWOT.....	str.17
7. Słowniczek.....	str. 20
8. Cele programu.....	str.21
9. Finansowanie programu.....	str.26
10. Monitorowanie i realizacja programu.....	str. 26
11. Zakładane efekty realizacji programu.....	str.27

„ Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz.

Jeśli nie może – pomóż ”.

Janusz Korczak

I. Wstęp

Rodzina jest najważniejszą podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo i jest naturalnym środowiskiem wychowawczym każdego dziecka. Rodzina ma na celu zapewnić prawidłowy rozwój dziecka na każdym etapie jego życia. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie stabilności, bezpieczeństwa oraz zaspakaja jego potrzeby.

Współczesnej rodzinie zagraża wiele zjawisk takich jak alkoholizm, narkomania, przemoc, uzależnienia od substancji psychoaktywnych . Brak stabilizacji życiowej i zawodowej sprawiają, że w obecnym czasie mamy do czynienia z kryzysem rodziny.

Trudności jakie napotyka rodzina w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej mogą być różnicowane. Aby pomoc dla rodziny była skuteczna i tworzyła wszechstronne wsparcie dla rodzin mieszkających na terenie naszego miasta wskazane jest opracowanie i dostosowanie rodzaju i form

wsparcia do rzeczywistych potrzeb rodziny i dzieci. Praca na rzecz rodziny oraz wszelkie działania podejmowane dla dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami tych osób. Powinny być prowadzone za ich zgodą i przy aktywnym współudziale. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej został nałożony na jednostki samorządu terytorialnego ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednym z rozwiązań jest wprowadzenie do rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej asystenta rodziny. Jego działania mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny. Jednak najważniejszym zadaniem jest utrzymanie dziecka w rodzinie bądź umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Będzie to możliwe poprzez wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców przy zastosowaniu działań wspierających podmioty do tego powołane.

Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci wymaga ścisłej i zorganizowanej współpracy wszystkich instytucji i organizacji działających w zakresie wspierania rodziny.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 jest kontynuacją zadań realizowanych w ramach minionych programów i wpisuje się w system Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2021-2030.

Zgodnie z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. z 2020r. Poz. 821), gmina zobowiązana jest do tworzenia 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny.

II. Podstawa prawna

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2019 -2021 jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny w szczególności z :

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
- Kodeksem Rodzinnym i Opiekuńczym z dnia 25 lutego 1964 r.
(Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich
(t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969)
- Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1372, 1834)
- Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
(t.j. Dz. U. z 2021r. poz.2268)
- Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.821, z 2021r poz. 159, 1008, 1981, 2270, 2328)
- Ustawą z dnia 27 lica 2001r. o kuratorach sądowych

- (t.j. Dz. U z 2020r. poz 167)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2021r. poz.1249)
 - Ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021r. poz.1119, 2469)
 - Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2020r. Poz. 2050 ,z 2021r. poz. 2469)
 - Ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych
(t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111, z 2021r. poz 1162, 1981, 2105, 2270)
 - Ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 877, 1162, 1981, 2105)
 - Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021r. poz 1038, 1243, 1535, 2490)
 - Ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1744)
 - Ustawą z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo Oświatowe
(t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1082)
 - Ustawą z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
(t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 75, 952, 1901, 2270)
 - Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1100, 1162, 1621, 2270, 2317, 2445)
 - Ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2407 z późn. zm. z 2021r poz. 1162, 1981, 2270)
 - Ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1329)

III. Charakterystyka społeczno–demograficzna miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Tomaszów Mazowiecki to miasto powiatowe w województwie łódzkim. Tomaszów Mazowiecki zaliczany jest do dużych ośrodków miejskich województwa łódzkiego zaraz po Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim czy Pabianicach. Jest częścią powiatu tomaszowskiego i jest jedynym miastem na jego terenie. W obrębie powiatu znajduje się również 10 gmin wiejskich. W związku z centralnym położeniem Tomaszowa Mazowieckiego w pobliżu miasta przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, w tym droga ekspresowa i wojewódzka. Miasto ma równie dobrze rozwiniętą sieć połączeń kolejowych. Ważnym elementem rzeźby terenu miasta jest dolina rzeki Pilicy. Rzeka stanowi najdłuższy lewy dopływ Wisły. Oprócz Pilicy przez miasto przepływają jeszcze rzeki: Wolbórka, Czarna – Bielina, Piasecznica i Lubochenka.

Na terenie miasta znajduje się unikatowy Rezerwat Niebieskie Źródła. Na południowy zachód od miasta położony jest Zalew Sulejowski. Okolice Tomaszowa Mazowieckiego i samo miasto są dużym obszarem występowania złóż surowców (piaski i żwiry) niezbędnych do wyrobu ceramiki. Dzięki tym zasobom Tomaszów Mazowiecki jest znaczącym ośrodkiem rozwoju przemysłu ceramiczno – budowlanego.

1. Demografia

Teren miasta Tomaszowa Mazowieckiego zamieszkuje 61 338 osób (stan na dzień 31.12.2020r.), w tym 56,8% - osoby w wieku produkcyjnym, 26,5% osoby w wieku poprodukcyjnym i 16,7% to osoby w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego w latach 2019 – 30.09.2021

ROK	Kobiety w wieku 18-60	Mężczyźni w wieku 18-65	Kobiety w wieku powyżej 60 lat	Mężczyźni w wieku powyżej 65 lat
31.12.2019	15 928	17 343	10 957	4 808
31.12.2020	15 562	16 919	10 919	4 859
30.09.2021	15 249	16 526	10 904	4 920

Źródło danych: Dane Wydziału Ewidencji Ludności i Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego

Średni wiek mieszkańców wynosi 43,6 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Od kilku lat na terenie miasta odnotowuje się spadek liczby ludności.

W 2020 roku zarejestrowano 276 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 449 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło dla Tomaszowa Mazowieckiego -173. Tendencja ta jest wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego, jak wskazuje poniższa tabela ale również migracji mieszkańców do większych aglomeracji i emigracji poza granice kraju z przyczyn ekonomicznych.

-(Źródło: GUS, 31.XII.2020).

Tabela nr 2. Statystyka rejestracji zdarzeń w Tomaszowie Mazowieckim w latach 2019 – 30.09.2021

Zdarzenia/Rok	2019	2020	30.09.2021
Liczba urodzeń	765	747	457
Liczba zgonów	1215	1404	1037
Przyrost naturalny	-450	-657	-580

Źródło danych: Dane Urząd Stanu Cywilnego w Tomaszowie Mazowieckim.

2. Bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 30.09.2021 roku wynosiła 2219 osób, w tym 1176 osób to osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Najczęstszymi przyczynami bezrobocia wśród mieszkańców Tomaszowa Maz. są: brak wykształcenia osób dorosłych, doświadczenia zawodowego wśród osób młodych, zmianowy system pracy a także wysokie oczekiwania płacowe.

Tabela nr 3. Liczba zarejestrowanych mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego w Powiatowym Urzędzie Pracy

Rok	2019	2020	30.09.2021
Bezrobotni ogółem	1978	2275	2219
Bezrobotni długotrwale	1551	1872	1176

Źródło danych: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim.

Bezrobocie to zjawisko ekonomiczne, występujące w mniejszym lub większym stopniu w każdej gminie.

Analizując powyższe dane należy uznać, że problem bezrobocia na terenie naszego miasta od kilku lat ma tendencję malejącą.

W 2020 roku nastąpił wzrost bezrobocia, który spowodowany był głównie sytuacją epidemiczną w całym kraju.

W ramach corocznie zawieranego porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Tomaszowskiego a Gminą - Miasto Tomaszów Mazowiecki w sprawie organizacji prac społecznie - użytecznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Powiatowym Urzędem Pracy organizuje prace społecznie – użyteczne na podstawie kontraktu socjalnego dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Jako forma aktywizacji i wsparcia stanowiąca jednocześnie źródło dochodu jest chętnie podejmowana przez klientów Ośrodka.

3. Pomoc społeczna

Pomoc Społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej w Tomaszowie Mazowieckim zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do bezpośredniego kontaktu i pracy z rodzinami przygotowanych jest 25 pracowników Działu Pomocy Społecznej w tym: 1 pracownik socjalny, 2 starszych pracowników socjalnych, 19 specjalistów pracy socjalnej oraz 3 starszych specjalistów pracy socjalnej. Celem ich działania jest dążenie do usamodzielnienia rodzin, przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom i dążenie do wzrostu świadomości społecznej.

Wsparcie dla rodzin realizowane jest w formie materialnej, rzeczowej oraz pracy socjalnej. Do pomocy materialnej należy zaliczyć zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe. Pomoc niematerialna to środki czystości, paczki żywnościowe, pomoc w opłaceniu posiłków w szkole, przedszkolu oraz żłobku. Wsparcie dla rodzin polega również na świadczeniu pracy socjalnej. Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych

oraz wzmacnianiu aktywności i samodzielności życiowej. Rodziny wspierane są również poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Tabela nr 4. Przyczyny kryzysu w rodzinie z dziećmi w okresie od 01.01 – 30.09.2021

Przyczyny	Liczba rodzin
pozostawanie opiekunów bez pracy - bezrobocie	528
bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych (zwłaszcza w rodzinie niepełnej i wielodzietnej)	362
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	158
niepełnosprawność opiekunów	112
alkoholizm	101
długotrwała choroba lub ciężka choroba	106
niepełnosprawność dzieci	58
przemoc w rodzinie	45
narkomania	1

Źródło danych: Sekcja świadczeń pomocy społecznej – MOPS Tomaszów Maz.

Główną przyczyną korzystania z systemu świadczeń społecznych jest bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz brak podstawowych umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinie niepełnej i wielodzietnej. Rodziny te objęte są wsparciem i pomocą ze strony Ośrodka w formie pieniężnej, rzeczowej oraz pracą socjalną ze strony pracownika socjalnego.

Tabela nr 5. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną MOPS w latach 2019,2020, do 30.09.2021

Rok	2019	2020	do 30.09.2021
Rodziny wielodzietne	147	192	158
Rodziny niepełne	317	345	362

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Świadczeń - MOPS w Tomaszowie Mazowieckim.

Zauważalnym procesem jest od kilku lat wzrost liczby rodzin niepełnych. Rozpad związków formalnych i nieformalnych w tym: rozwody, separacje, częste zmiany partnerów wpływają na skład rodziny, decydując tym samym i jednoosobowej roli opiekuna dla całej rodziny. Ma to bezpośrednie przełożenie na trudności z jakimi mierzy się rodzina. Najczęściej są to trudności materialno – bytowe i opiekuńczo-wychowawcze.

Ważną rolę w świadczeniu pomocy rodzinie pełni **asystent rodziny** - powołany na podstawie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. Rodziny mające trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych wspierane są przez asystentów rodziny. Asystent ma za zadanie ułatwić rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować. Jego zadaniem jest również nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Asystent rodziny pracuje również z rodziną, której dzieci znajdują się w pieczy zastępczej. Podejmowane przez asystenta działania mają służyć powrotowi dziecka do rodziny biologicznej.

Asystent zajmuje się przede wszystkim motywowaniem i edukowaniem członków rodziny oraz wspólnym poszukiwaniem jej siły w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami.

Dla asystenta rodziny nadrzędną rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, dlatego też podejmuje starania, aby przywrócić lub rozwinąć w rodzinie zdolności opiekuńcze i wychowawcze.

U podstaw pracy asystenta rodziny leży zasada pomocniczości, współpracy, dobrowolności, a także poszanowania godności i prawa do samostanowienia osobie podopiecznych.

Miejszem pracy asystenta rodziny jest miejsce zamieszkania danej rodziny, bądź miejsce przez nią wskazane.

Zakres jego zadań obejmuje obszary:

- bezpośrednią pracę z rodzicami
- bezpośrednią pracę z dziećmi
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnego warsztatu pracy

Po zakończeniu pracy prowadzony jest przez asystenta rodziny monitoring, który ma służyć ocenie funkcjonowania rodziny po zaprzestaniu współpracy. Monitoring trwa średnio 3 miesiące.

Tabela nr 6. Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny.

Lata	2019	2020	30.09.2021
Liczba asystentów rodziny	4	4	5
Liczba rodzin	68	75	61
Liczba dzieci	168	171	139

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Świadczeń - MOPS w Tomaszowie Mazowieckim.

Asystent rodziny pomaga zrealizować to, co rodzina chce oraz co inne służby społeczne wymagają od rodziny. Pomaga tylko w tym, co możliwe jest do osiągnięcia.

Po wyczerpaniu wszystkich form proponowanej i realizowanej pomocy i wsparcia lub braku czy odmowy współpracy, w przypadku występowania zagrożenia życiu dziecka podejmowane są decyzje o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr 7. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

ROK	2019	2020	30.09.2021
Liczba dzieci	28	15	20

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Świadczeń - MOPS w Tomaszowie Mazowieckim.

Gmina Miasto zgodnie z 10%, 30%, 50% skalą wydatków partycypuje w kosztach utrzymania w pierwszym, drugim, trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Środki finansowe na ten cel pochodzą w 100 % z budżetu miasta.

4. Świadczenia rodzinne

Jedną z form pomocy rodzinie realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim są świadczenia rodzinne, które regulowane są **ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r.** Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych, jest miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy.

Świadczenia rodzinne mają na celu rekompensatę części ponoszonych wydatków związanych z posiadaniem dzieci, przyczyniają się do zmniejszenia różnic w poziomie życia rodzin.

Poniższa tabela przedstawia dane kształtujące się w okresie ostatnich trzech lat.

Tabela nr 8. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne i alimentacyjne w latach 2019 – 30.09.2021

Rodzaj świadczenia	2019	2020	30.09.2021
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	2935	3470	3281
Zasiłki rodzinne z dodatkami (liczba świadczeń)	71766	51305	31633
Zasiłki rodzinne (liczba świadczeń)	42779	35357	22171
Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego:	28987	15948	4432
- urodzenia dziecka	266	168	80
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1688	1261	630
- samotnego wychowywania dziecka	2280	2278	1448
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3688	3502	2273
Rozpoczęcie roku szkolnego	7703	3268	1449
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	5427	5193	3385
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	453	363	230
Liczba rodzin pobierających Świadczenie Rodzicielskie	1571	1467	180
Liczba rodzin pobierających świadczenie alimentacyjne	471	396	397
Liczba rodzin, które otrzymały Świadczenie „Dobry Start”	5030	5702	4358
Liczba rodzin, które otrzymały Świadczenie Wychowawcze 500+	6478	6710	6675
Liczba rodzin, które otrzymały świadczenie na podstawie ustawy „Za Życiem”	6	7	0

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego MOPS w Tomaszowie Maz., ZUS w Tomaszowie Maz.

5. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny jako system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodziny 3+ to kolejny program wsparcia proponowany rodzinom. Program promuje model rodziny wielodzietnej oraz kształtowanie pozytywnego jej wizerunku, zachęcanie do wspólnego spędzania czasu wolnego w sposób rekreacyjny i kreatywny.

Tabela nr 9. Liczba wydanych kart

Rodzaj karty:	2019	2020 r	30.09.2021
Karta Młodego Tomaszowianina	901	753	1390
Karta Młodego Tomaszowianina 3+	187	182	299
Tomaszowska Karta Dużej Rodziny3+	166	202	302
Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny			
-tradycyjna	1225	404	421
-elektroniczna	312	250	4493

Źródło danych : Sprawozdanie z Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

6. Edukacja i Oświata

Edukacja to ogół procesów oddziaływania, które mają na celu kształtowanie ludzi przez naukę, dotyczy to głównie dzieci i młodzieży.

Na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego funkcjonuje kilka placówek oświatowych, odpowiedzialnych za wychowanie i opiekę najmłodszych mieszkańców naszego miasta.

W 2019 roku funkcjonowały 3 żłobki - liczba dzieci 123

W 2020 roku funkcjonowało 5 żłobków – liczba dzieci 171

W 2021 roku funkcjonowało 7 żłobków – liczba dzieci 256

Źródło danych : Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Tomaszowie Mazowieckim

Tabela nr 10. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli

Placówki wychowania przedszkolnego	Liczba dzieci w roku szkolnym 2019	Liczba dzieci w roku szkolnym 2020	Liczba dzieci w roku szkolnym 2021
przedszkola publiczne	1436	1343	1268
przedszkola niepubliczne	688	679	752
Ogółem	2124	2022	2020

Źródło danych: Sprawozdanie z Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim

Edukacja szkolna odbywała się w 11 szkołach podstawowych publicznych i 5 szkołach niepublicznych.

Tabela nr 11. Liczba dzieci i szkół

Placówki Oświatowe	Liczba dzieci w roku szkolnym 2019	Liczba dzieci w roku szkolnym 2020	Liczba dzieci w roku szkolnym 2021
---------------------------	---	---	---

Szkoły publiczne	4745	4862	4801
Szkoły niepubliczne	339	368	387
Ogółem	5084	5230	5188

Źródło danych: Sprawozdanie z Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

Jedną z form pomocy dla rodziców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej są stypendia szkolne, które są świadczeniem o charakterze socjalnym mającym na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Wysokość tego świadczenia wynosiła:

- w 2019r I – VI w wysokości 740,00zł oraz w okresie IX – XII w wysokości 940,00zł
- w 2020r I – VI w wysokości 740,00zł oraz w okresie IX – XII w wysokości 840,00zł
- w 2021r IX – XII w wysokości 600,00zł.

Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia na okres nie dłuższy niż od września do czerwca roku następnego z wyłączeniem słuchaczy np. kolegów językowych (październik – czerwiec). Dodatkową formą pomocy jest zasiłek szkolny, przysługujący rodzicowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego – świadczenie to wynosi 600,00zł.

Tabela nr 12. Stypendia i zasiłki szkolne przyznane dla uczniów w latach 2019 -2021

Rok	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia szkolne	Liczba uczniów którzy otrzymali zasiłki szkolne
2019	396	5
2020	316	4
30.09.2021	193	4

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Pomocy Społecznej - MOPS w Tomaszowie Mazowieckim

Na terenie miasta działają również ogólnodostępne placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych celem których jest wspieranie rodziny w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych przez objęcie ich opieką oraz zajęciami edukacyjnymi

i profilaktycznymi. Zajęcia w świetlicy przewidziane są dla dzieci ze szczególnym uwzględnieniem: zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z grup ryzyka, mających problemy z nauką i zachowaniem.

Obecnie w Tomaszowie Maz dostępne są 3 placówki wsparcia dziennego.

Tabela nr 13. Liczba placówek wsparcia dziennego z liczbą dzieci biorących udział w zajęciach

Rok	Świetlice socjoterapeutyczne		Świetlice środowiskowe - opiekuńcze	
	Liczba świetlic	Liczba dzieci	Liczba świetlic	Liczba dzieci
2019	2	75	2	60
2020	2	75	2	60
30.09.2021	2	75	1	30

Źródło danych: Dane z Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim

W ramach zadań nałożonych na Ośrodek Pomocy Społecznej realizowany jest wieloletni rządowy programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 w ramach I i II modułu. Realizacja Programu ma na celu zapewnienie pomocy dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w formie dożywiania i zapewnienie gorącego posiłku.

Tabela nr 14. Liczba dzieci objętych Programem „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2019 - 2021

Rok	Liczba dzieci objętych dożywianiem
2019	693
2020	577
2021	506

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Świadczeń - MOPS w Tomaszowie Mazowieckim.

7. Sytuacja mieszkaniowa

Mieszkanie jest to miejsce, w którym rodzina wspólnie może zamieszkiwać, spędzać czas oraz prowadzić własne gospodarstwo domowe. Odgrywa doniosłą rolę w życiu każdej rodziny. Stwarza warunki do pielęgnowania i wychowywania dzieci. Mieszkanie, jego urządzenie i wyposażenie, stanowi bardzo istotny element w życiu każdego człowieka, współdecydując o samodzielności i wystarczalności rodziny.

Mieszkańcy miasta Tomaszowa Mazowieckiego zajmują mieszkania spółdzielcze, prywatne domy jednorodzinne oraz lokale komunalne i socjalne z zasobów miasta. O mieszkanie socjalne mogą ubiegać się osoby będące w trudnej sytuacji bytowej i finansowej pozbawieni lokalu mieszkalnego. Zapewnienie najmu socjalnego lokali i lokali zamiennych traktowane jest jako priorytet wobec ustawowego obowiązku miasta, a także w miarę możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, zwłaszcza rodzin o niskich dochodach.

Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Tomaszowie Mazowieckim posiada 2453 lokali mieszkalnych i 212 lokali o charakterze socjalnym (dane na koniec miesiąca IX 2021 roku).

W zakresie orzeczonych eksmisji z zasobów komunalnych miasta Tomaszowa Mazowieckiego w 2019r. zapadło 17 wyroków, w 2020 r – 22 wyroki, do września 2021 r – 12 wyroków. W oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej Nr XL/292/2021 z dnia 28 stycznia 2021r istnieje możliwość odpracowania zadłużenia z tytułu użytkowania lokali mieszkalnych.

Wg danych na koniec września 2021 roku realizowane są 3 umowy zawarte w 2020 roku, natomiast w 2021 roku nie zostały zawarte żadne umowy dotyczące odpracowania zaległości z tytułu korzystania z lokalu komunalnego. Pracownicy socjalni działając w zgodzie z powyższą uchwałą zawierają z klientami tutejszego Ośrodka kontrakty socjalne mające na celu rozwiązywanie problemów bezdomności i łagodzenia jej skutków – w 2019r zawarto 6 kontraktów, w 2020r – 2, w 2021r – 6 kontraktów.

Pomoc w zmniejszeniu wydatków mieszkaniowych świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w formie dodatku mieszkaniowego oraz dodatku energetycznego.

Tabela nr 15. Liczba przyznanych świadczeń.

Rodzaj świadczenia	2019	2020	30.09.2021
Dodatek mieszkaniowy	815	710	670
Dodatek energetyczny	73	68	49

Źródło danych: Dane z Działu Pomocy Społecznej MOPS w Tomaszowie Mazowieckim.

Tutejszy Ośrodek zabezpiecza również tymczasowy pobyt – rodzinom dotkniętym przemocą oraz znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej w formie mieszkań chronionych. **Na terenie miasta funkcjonuje 6 mieszkań chronionych.**

Wszystkie mieszkania chronione zarządzane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie zawartych umów użyczenia z Urzędem Miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Ośrodek nie ponosi opłat za czynsz, jedynie należności wynikające z zawartych umów z Zakładem Energetycznym oraz TTBS za energię elektryczną, śmieci, wodę. MOPS sprawuje bezpośredni nadzór nad mieszkaniami chronionymi na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Podopieczni realizują w ramach pobytu indywidualny plan usamodzielniania, w którym zawarte są cele zmierzające do osiągnięcia pełnego usamodzielnienia całej rodziny, wskazówki działań, kierunki kolejnych etapów uniezależnienia od pomocy społecznej.

Poniższa tabela przedstawia procentową odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym, który zostaje ustalony na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Nr XLV/333/2021 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych, w tym mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki.

Tabela nr 16. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym

ROK	2019	2020	2021
0%	8 rodzin	5 rodzin	3 rodziny
25%	4 rodziny	2 rodziny	1 rodzina
50%	1 rodzina	1 rodzina	1 rodzina
75%	1 rodzina	2 rodziny	1 rodzina
100%	1 rodzina	1 rodzina	1 rodzina

Źródło danych: Dane ze sprawozdań Działu Pomocy Społecznej - MOPS w Tomaszowie Mazowieckim.

IV. Adresaci programu

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Szczególną grupę odbiorców Programu stanowią rodziny:

- Przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
- Rodziny niepełne
- Rodziny zagrożone lub będące w kryzysie
- Rodziny wielodzietne

V. Zasoby instytucjonalne

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny jest możliwe tylko dzięki wszechstronnej i skutecznej współpracy odpowiednio przygotowanych służb społecznych.

Instytucje, organizacje i inne podmioty na terenie miasta realizujące zadania w zakresie wspierania rodzin to w szczególności:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Urząd Miasta
3. Komenda Powiatowa Policji
4. Powiatowy Urząd Pracy
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
6. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7. Placówki oświatowe i kulturalne
8. Organizacje pozarządowe
9. Parafie i związki wyznaniowe
10. Poradnie specjalistyczne
11. Zespół Kuratorski Służby Sądowej ds. Rodziny i Nieletnich Sądu Rejonowego
12. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
13. Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych
14. Rzecznik Praw Rodzin.

VI. Analiza SWOT

W programie zastosowano analizę SWOT, jako narzędzie określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla sfery społecznej miasta Tomaszowa Mazowieckiego dotyczącej wspierania rodziny. Analizę przeprowadzili pracownicy socjalni MOPS w Tomaszowie Mazowieckim opierając się na wiedzy i doświadczeniu w pomocy rodzinie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">· Szeroka oferta wsparcia i bezpłatna dostępność poradnictwa specjalistycznego (prawnego i psychologicznego) dla rodzin i dzieci· Dobra baza i aktywna współpraca instytucji wspierających rodzinę (Policja, Sąd, PCPR, MOPS, służba zdrowia, oświata, parafie)· Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie· Zapewnienie opieki asystentów rodziny· Funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej	<ul style="list-style-type: none">· Brak na terenie miasta specjalisty psychiatry dla dzieci i młodzieży· Zjawisko marginalizacji dzieci i młodzieży wynikającej z problemów społecznych tj.: narkomania, uzależnienia od środków psychoaktywnych, dopalaczy, alkoholu· Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych· Niski poziom aktywności społecznej i zawodowej klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów

<ul style="list-style-type: none"> ·Prowadzenie polityki prorodzinnej (Tomaszowska Karta Dużej Rodziny) ·Oferta programowa ośrodków kultury zajęć pozalekcyjnych skierowana dla tomaszowskich uczniów ·Działalność profilaktyczna i edukacyjna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ·Funkcjonowanie Ośrodka i Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych ·Dostępność specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży ·Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych MOPS ·Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży ·Realizacja wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2019-2023 finansującego dożywianie dzieci ·Wykształcona i doświadczona kadra pomocy społecznej i pieczy zastępczej ·Funkcjonowanie na terenie miasta świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży ·Organizowanie licznych imprez okolicznościowych promujących wartości rodzinne ·Funkcjonowanie mieszkań chronionych ·Opracowanie i realizacja trzyletnich miejskich programów wspierania rodziny i pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> ·Dziedziczenie ubóstwa przez osoby korzystające z pomocy ·Wyuczona bezradność i roszczeniowość wśród osób korzystających z pomocy społecznej ·Niski poziom wykształcenia wśród klientów pomocy społecznej ·Trudności w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych przez osoby opuszczające system pieczy zastępczej ·Wzrastające koszty utrzymania rodziny ·Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę, częste zmiany partnerów) ·Bardzo niska liczba rodzin pełniących funkcję rodziny zastępczej ·Niechęć osób do korzystania z poradnictwa specjalistycznego ·Bierność i małe zaangażowanie rodzin we współpracy z asystentem rodzinnym, a w szczególności rodzin zobowiązanych postanowieniem sądu
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> ·Możliwość pozyskania środków zewnętrznych, w tym unijnych na rzecz pomocy rodzinie ·Możliwość pozyskania środków na realizację projektów zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ·Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę ·Edukacja rodziców w szczególności poprzez udział w warsztatach dotyczących radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzaniem budżetem domowym ·kształtowanie ogólnopolskiej polityki prospołecznej w tym polityki prorodzinnej ·Zwiększenie liczby placówek wsparcia dziennego 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niekorzystne zjawiska i procesy demograficzne ·Szerzące się ubóstwo wśród osób pracujących ·Wzrost kosztów utrzymania rodziny ·Niekorzystne przepisy – zbyt niskie kryteria dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń rodzinnych ·niekorzystna polityka mieszkaniowa ·Kryzys rodziny – wzrost liczby rodzin niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo ·Brak zainteresowania i zaangażowania rodziców w problemy dzieci i spędzania wolnego czasu ·Zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej oraz dziedziczenia biedy ·długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej ·Zanik więzi i tradycji rodzinnych ·Przenoszenie ciężaru finansowania zadań rządowych na poziom gminy i powiatu bez wystarczającego zabezpieczenia finansowego ·Pogłębiające się w społeczeństwie problemy i zjawiska patologiczne – przemoc, narkomania, inne uzależnienia tj. hazard ·Wzrost liczby rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym ·Brak umiejętności radzenia w sytuacjach kryzysowych ·Niewystarczające wsparcie wychowanków opuszczających placówki w procesie ich usamodzielniania ·Postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne ·Brak dostatecznych środków pomocowych
---	--

VII. Słowniczek

Asystent rodziny – osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowywania dzieci.

Instytucjonalna piecza zastępcza – system pieczy zastępczej sprawowany w formie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego, interwencyjnego, socjalizacyjnego i specjalistycznego.

Mieszkanie chronione – jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

Placówka wsparcia dziennego (światlica) – wspiera rodziny poprzez objęcie dziecka dzienną opieką i wychowaniem, pomocy w nauce, rozwoju zainteresowań. Może być prowadzona w formie opiekuńczej, specjalistycznej.

Rodzina wielopokoleniowa – rodzina, która składa się z kilku generacji, gdzie zarówno dziadkowie, ich potomstwo oraz wnuki zamieszkują wspólnie.

Rodzina niepełna – rodzina, w której dziecko jest wychowywane przez jedną osobę dorosłą, na której spoczywa odpowiedzialność za gospodarstwo domowe.

Rodzina wielodzietna – rodzina wychowująca troje lub więcej dzieci.

Rodzina dysfunkcyjna (dysfunkcyjna) – to taka, która przez zaburzone relacje, zasady, czy komunikację nie wypełnia prawidłowo swoich funkcji.

Rodzinna piecza zastępcza – system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe, spokrewnione oraz rodzinne domy dziecka.

System pieczy zastępczej – zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców.

Wspieranie rodziny – to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie

VIII. Cele Programu

1. Cel Główny:

Kompleksowy system wsparcia dla rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zintegrowane działania wspomagające i profilaktyczne.

2. Cele szczegółowe:

- zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin zagrożonych lub będących w kryzysie
- zintegrowany system wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej
- wspieranie rodzin i promowanie pozytywnego wizerunku rodziny

CEL 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin zagrożonych lub będących w kryzysie			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Oczekiwane efekty
Diagnoza problemu w rodzinie oraz ocena sytuacji dziecka w rodzinie pod kątem jego bezpieczeństwa	MOPS Placówki Oświatowe Sąd	Liczba zdiagnozowanych rodzin znajdujących się w kryzysie Liczba spotkań z pedagogami, kuratorami rodzinnymi Liczba wniosków do Sądu z prośbą o wgląd	Prawidłowa ocena sytuacji dziecka w rodzinie pod kątem jego bezpieczeństwa Współpraca z rodziną w zakresie systematycznego diagnozowania problemu

		w sytuację rodziny	
Zapewnienie rodzinom zagrożonym lub będącym w kryzysie wsparcia w formie świadczeń pieniężnych	MOPS	Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie: <ul style="list-style-type: none"> - zasiłku celowego - zasiłku okresowego - dodatku mieszkaniowego - energetycznego - stypendium - zasiłku szkolnego - świadczeń rodzinnych: <ul style="list-style-type: none"> - zasiłki rodzinne - świadczenie wychowawcze 500+ - świadczeń alimentacyjnych - świadczeń Dobry Start - świadczeń rodzicielskich - świadczeń Za życiem 	Poprawa sytuacji dziecka i rodziny
Zapewnienie rodzinom zagrożonym bądź będącym w kryzysie pomocy rzeczowej	MOPS	Liczba rodzin którym udzielono pomocy w formie: <ul style="list-style-type: none"> - środków czystości - odzieży - liczba wydanych skierowań do odbioru żywności z Banku Żywności 	Objęcie jak największym wsparciem rodzin i dzieci
organizowanie wycieczek dla dzieci z rodzin zagrożonych lub będących	Organizacje pozarządowe UM Tomaszowa	Liczba dzieci uczestniczących w zorganizowanym wycieczki	

w kryzysie	Maz.		
Zapewnienie dożywiania dzieciom w żłobkach, przedszkolach i szkołach	MOPS; Placówki oświatowe	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Objęcie pomocą w formie dożywiania jak największej liczby dzieci Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży
Zapewnienie mieszkania chronionego dla rodzin znajdujących się w przejściowo trudnej sytuacji życiowej w tym rodzinom zagrożonym przemocą	MOPS	Liczba mieszkań chronionych liczba osób w tych mieszkaniach liczba dzieci	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i zabezpieczenie tymczasowego pobytu rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym Liczba rodzin, które usamodzielnily się po opuszczeniu mieszkania chronionego
CEL 2: Zintegrowany system wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Oczekiwane efekty
Zapewnienie wsparcia rodzinom w formie asystenta rodziny	MOPS	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Liczba dzieci w tych rodzinach	Poprawa funkcjonowania rodziny Rozwinięcie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	MOPS	Liczba monitorowanych rodzin Liczba dzieci w tych rodzinach	Poprawa funkcjonowania rodziny
Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami	MOPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	Wsparcie i pomoc rodzinom w nabywaniu prawidłowych umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,

			umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i zachowań społecznych
Interdyscyplinarna współpraca pomiędzy lokalnymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodzin i dzieci	MOPS/ Zespół do spraw Asysty Rodzinnej Pedagodzy szkolni, wychowawcy Kuratorzy zawodowi i społeczni PCPR KPP	Liczba kontaktów nawiązywanych w ramach współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami, podmiotami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsparcia rodzin i dzieci Liczba posiedzeń do spraw Asysty Rodzinnej	Udzielenie kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie
Prowadzenie, wspieranie placówek dziennych dla dzieci i młodzieży Umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze korzystania z pobytu w placówkach wsparcia dziennego	Organizacje pozarządowe UM Tomaszowa Maz.	Liczba placówek wsparcia dziennego Liczba dzieci przebywających w placówkach wsparcia dziennego	Organizacja czasu wolnego, wsparcie edukacyjne dziecka Integracja społeczna Wsparcie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej Organizacja czasu wolnego, dostęp do dóbr kultury
Organizowanie dla dzieci pomocy w odrabianiu zadań domowych, wyrównywanie deficytów edukacyjnych	Wolontariusze współpracujący z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. Świetlice socjoterapeutyczne , Świetlice środowiskowe – opiekuńcze Organizacje pozarządowe	Liczba wolontariuszy Liczba dzieci korzystających ze wsparcia wolontariuszy	Poprawa sytuacji szkolnej dziecka Integracja Społeczna
Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	MOPS	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie	Zapewnienie dzieciom bezpiecznych warunków życia i właściwej opieki.

		pobytu dzieci w pieczy zastępczej	
Cel 3: Wspieranie rodzin i promowanie pozytywnego wizerunku rodziny			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Oczekiwane efekty
Udział w miejskich i ogólnopolskich kampaniach prorodzinnych, festynach promujących pozytywny wizerunek rodziny oraz formy aktywnego i wspólnego spędzania czasu	MOPS; UM Tomaszowa Maz.; Organizacje pozarządowe; Parafie; Placówki kulturalne	Liczba zrealizowanych działań promocyjnych Liczba zaangażowanych instytucji	Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny,
Wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuowanie i realizację Ogólnopolskiej oraz Tomaszowskiej Karty Dużej Rodziny 3+	UM Tomaszowa Maz.	Liczba wydanych kart Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny Karta Tomaszowianina Duża Rodzina Karta Młodego Tomaszowianina Duża Rodzina	Wspieranie i promowanie funkcji rodzicielskiej poprzez wyrównywanie szans lepszemu rozwojowi dzieci wychowywanych w rodzinie wielodzietnej
Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i zdrowotnych dla rodzin, mających na celu wzmocnienie więzi rodzinnych i kompetencji wychowawczych.	MOPS/KIS UM Tomaszowa Maz. KPP Kuratorzy Sadowi	Liczba przeprowadzonych działań w tym: -warsztatów, spotkań, pogadanek -realizacja programów profilaktycznych Liczba osób biorących udział w działaniach profilaktycznych	Podniesienie poziomu świadomości rodziców; na temat zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych uzależnień.
Pomoc specjalistów w rozwiązywaniu problemów w rodzinie.	UM Tomaszowa Maz. MOPS	Liczba rodzin którym udzielono pomoc.	Utrzymanie wspólnoty rodzinnej, rozwiązanie sytuacji problemowych.
Wspieranie inicjatyw promujących integrację rodzin.	UM Tomaszowa Maz. MOPS	Liczba inicjatyw	Integracja rodzin, zacieśnianie więzi rodzinnych, wspólnie spędzony czas wolny.
Poszerzenie oferty opieki nad dziećmi do 3 lat.	UM Tomaszowa Maz.	Liczba ofert	Zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi.

IX. Finansowanie Programu:

Źródłem finansowania zadań przyjętych w Miejskim Programie Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 będą środki finansowe z budżetu miasta Tomaszowa Mazowieckiego, dotacje zewnętrzne oraz środki pozabudżetowe.

X. Monitoring Programu

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim. Ramy czasowe programu obejmują lata 2022-2024. Zadania Programu będą realizowane przy udziale i współpracy podmiotów partnerskich w formie pracy ciągłej przez cały okres jego obowiązywania.

Monitoring prowadzony będzie przez cały okres realizacji programu i ma służyć uzyskaniu informacji na temat realizacji planowanych działań oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

W ramach procesu monitoringu uzyskana zostanie informacja czy, i w jakim obszarze program wymaga aktualizacji lub zmian postawionych celów.

Ważne jest również uzyskanie wiedzy na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywistymi a efektami działań.

XI. Zakładane efekty realizacji Programu

- Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Poprawa sytuacji bytowej dzieci i rodzin
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań w rodzinach
- Stworzenie sprawnego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny